

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMANA DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică
de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Sărbătorirea zilei de 23 August

23 August, cea mai mare sărbătoare națională a poporului român, ziua eliberării României de sub dominația fascistă, a fost sărbătorită și în acest an într-un entuziasm popular general. Am fost cu toții martori la această bucurie obștească, binecuvântată parcă și de Părintele luminilor cu un soare blind de început de toamnă.

Sărbătorirea lui 23 August ne-a prilejuit însă, ca de fiecare dată, o trecere pe dinaintea ochilor minții noastre a succeselor mai importante împlinite de poporul nostru în ultimele trei decenii, precum și o privire spre viitor asupra realizărilor ce urmează a fi împlinite.

Cu bucurie patriotică ne-am amintit astfel de fabricile și uzinele care răsar de la an la an pe pământul țării, de unele produse ale industriei constructoare de mașini care se exportă în peste 100 de țări, de unele realizări de vîrf în acest sector, ca de exemplu uriașele agregate hidroenergetice printre cele mai mari din lume, instalațiile de foraj de pînă la 10.000 m, de cazanele gigant de 1000 tone aburi pe oră pentru marile termocentrale ș.a. Bunul nume al produselor industriei noastre se oglindește, între altele, și în faptul că țara noastră construiește împreună cu Iranul Uzina de tractoare Tabriz, Complexul agrozootehnic de tip industrial de la Rasht, Complexul forestier Mazandaran, Fabrica de sodă Shiraz ș.a.; cu India Rafinăria de la Gaubati, Complexul de la Baraun ș.a.; cu R. A. Egipt fabrica de produse sodice de la El Mex de lângă Alexandria ș.a., precum și cu alte țări, ca de exemplu: Turcia, Siria, Libia, Africa Centrală etc.

Am luat cunoștință de creșterea vertiginoasă a flotei noastre comerciale care poartă tricolorul Patriei pe toate mările și oceanele lumii, realizîndu-se astăzi într-o lună mai mult decît traficul portuar al întregului an 1949, fiind prevăzut a se construi la noi în țară vapoare pînă la 150.000 tdw.

Ne-am amintit de asemenea de noua geografie a Patriei, de uriașele hidrocentrale de la Bicaz, Argeș, Lotru, Porțile de Fier ș.a., care cu cîteva decenii în urmă cu anevoie erau chiar de conceput; de Transfăgărășanul, realizare de prestigiu a constructorilor noștri de drumuri, pe care de s-ar scula din mormînt Badea Cîrșan și l-ar vedea, s-ar întoarce cu mîndrie înapoi și ar da de știre celor din împărăția veșniciei ce știu să facă nepoții lor; de riurile artificiale create în anii noștri pe cîmpia Bărăganului și a Dobrogei pentru a adăpa pămîntul cu apă; de Insula Mare a Brăilei, încărcată de grîu și porumb, pe care-o vedea-o ciobanii de acum 30—40 ani, care își iernau oile aici unde stăpîneau lupii, mistreții, păpușii și sălcii, ar rămîne uimiți de asemenea minunății.

Gîndul nostru s-a purtat și spre noile orașe ale țării, spre casele ca florile care răsar zi de zi în localitățile noastre rurale, spre școlile, universitățile, locașurile de cultură, spitalele și alte așezăminte de folos obștesc, în care Statul nostru investește an de an sume tot mai mari.

Cu aceeași bucurie și simțăminte de înălțare patriotică ne-am reamintit, cu acest prilej festiv, de larga popularitate de care Patria noastră, Republica Socialistă România, se bucură astăzi în lumea largă, de prestigiul fără precedent pe care îl are între țările lumii, datorită, cu deosebire, activității susținute pe care o duce pentru așezarea relațiilor dintre state pe temelia principiilor

independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la presiuni de orice natură, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe avuțiile naționale și de a le folosi în scopul propriilor interese și aspirații.

Ne-am reîmprospătat, în această ordine de idei, soliile de pace ale poporului român, purtate cu prestigiu și demnitate de Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu în Japonia, Filipine, Pakistan, Iordania, Tunisia, Brazilia, Venezuela, Mexic etc., ca să amintim doar de țările vizitate în acest an, de cuvîntarea cu puternice ecouri internaționale rostită de Domnul Nicolae Ceaușescu la încheierea Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa de la Helsinki, de strădanile neobosite ale Domniei Sale ca în lume să se instaureze o pace adevărată, iar între popoare să se stabilească relații noi, de colaborare și înțelegere frățescă, făcînd ca „România să beneficieze de o excepțională atenție internațională” — cum declara președintele unui stat african. În felul acesta trebuie să ne explicăm și alte aprecieri, ca cele ale unui ziarist japonez care afirmă: „Interesul popoarelor față de România este mare, deoarece prestigiul României în viața internațională a sporit ferm și rapid”, sau cum spunea Domnul Gerald R. Ford, Președintele Statelor Unite ale Americii, cu prilejul vizitei făcute în România la începutul lui august a.c.: „România și-a cîștigat admirația poporului american pentru contribuția sa pozitivă la realizarea înțelegerii în lume.”

Sărbătorind ziua de 23 August, ca fii ai Bisericii ne-am reamintit între altele: De relațiile noi, care s-au statornicit între cultele din țara noastră, la toate nivelurile, de grija deosebită a Statului nostru față de monumentele istorice și de arhitectură bisericească, învățămîntul pentru pregătirea personalului clerical sub egida Bisericii respective, de calea „apostolatului social” susținut cu atîta tărie de P. F. Părinte Patriarh Justinian, în lumina căruia clerul și credincioșii Bisericii noastre, alături de alte culte, trăiesc învățătura lor de credință integrați deplin în noua orînduire din Patria noastră, B. O. R. sprijinind cu dăruire viața nouă din patria noastră, binele obștesc, propășirea tuturor fiilor țării, fără nici o deosebire.

Pentru astfel de motive și desigur încă altele, ziua de 23 August a fost sărbătorită, ca și în anii

trecuți, cu toată cinstirea și la Centrul arhiepiscopesc din Sibiu.

Astfel, vineri, 22 august 1975, ora 12, în aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu a avut loc o festivitate consacrată evenimentului menționat, la care au participat: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. C. vicar Tr. Belasçu, P. C. consilieri și ceilalți salariați de la Centrul arhiepiscopesc, P. C. profesori și alți salariați de la Institutul Teologic, preoți din oraș ș.a.

O documentată și însuflețită expunere a prezentat cu acest prilej P. C. prof. Dr. Grigorie Marcu, care, definind ziua de 23 August 1944 drept „ziua propășirii noastre multilaterale”, după ce a specificat aportul negrăit de important al României la victoria asupra fascismului, amintirea celor ce s-au jertfit pentru eliberarea țării rămînd neștearsă din sufletele noastre, a reliefat aspecte mai semnificative din marile realizări ale Patriei noastre, atît pe tărîm spiritual cît și material.

În cadrul discuțiilor care au urmat, au luat cuvîntul: P. C. prof. M. Șesan, P. C. consilier Gh. Papuc, C. pr. I. Roman, P. C. consilier I. Glăjar, P. C. prof. Dr. T. Bodogac și P. C. vicar Tr. Belasçu, fiecare vorbitor aducînd în atenția ascultătorilor aspecte din realitățile majore evidente astăzi în viața Patriei și poporului nostru.

La sfîrșit a luat cuvîntul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care a omagiat pe cei ce au contribuit la realizările de care s-a vorbit, zăbovind cu deosebire asupra unor împliniri din jud. Sibiu, care se află între primele locuri din țară în privința producției pe cap de locuitor.

„Integrarea noastră deplină — a spus între altele I. P. S. Sa — în viața poporului și Patriei noastre este o dovadă că noi sîntem legați nu numai de luminile Cerului, ci și de Patria noastră pămîntescă, pe al cărei drum mergem cu toții.”

I. P. S. Mitropolit Nicolae a omagiat apoi Conducerea Patriei noastre, în frunte cu Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, „al cărui nume este prețuit în toată lumea”.

„Ne îndreptăm de asemenea gîndul către Sf. Sinod, în frunte cu P. F. Patriarh Justinian, care a îndrumat Biserica noastră spre colaborare cu noua orînduire socială din țara noastră.”

„Ne vom strădui să nu ne oprim la cuvinte, ci cuvintele le vom transforma în fapte spre binele Patriei și Bisericii noastre” — este angajamentul exprimat de I. P. S. Mitropolit Nicolae în încheiere, angajament care este al tuturor fiilor Bisericii noastre, cu prilejul sărbătoririi zilei de 23 August și anume: Cuvîntelor noastre de admirație și prețuire pentru tot ceea ce s-a realizat la noi în țară le vor urma străduințele noastre pentru noi împliniri în viitor.

T. R.

DIMITRIE ȚICHINDEAL

(1775—1975)

S-au împlinit, anul acesta, două sute de ani de la nașterea preotului cărturar, luptător pentru limbă și cultură românească și școală Dimitrie Țichindeal (sau „Cichindeal” cum s-a mai scris numele lui).

Fiu al preotului Zaharia Țichindeal și al preotesei Elena, veniți „de airea” (după unii din localitatea Țichindeal, județul Sibiu), stabiliți în comuna Pescărețul Mic — azi Becicherecul Mic —, de lângă municipiul Timișoara, Dimitrie va fi urmat probabil un curs de învățători (date precise nu sînt), după care îl aflăm în 1801 urmînd un curs de Teologie la Timișoara, avînd ca profesori și pe Pavel Chenghelați și Mihail Marti-

novici, pe care-i va pomeni cu cinste de multe ori. Cunoștea limbile maghiară, sîrbă, germană, latină și greacă, poliglotul Dimitrie Țichindeal dovedind inteligență, abilitate și un rar întîlnit talent oratoric, încît Eminescu îl va numi, în „Epigonii”, ca pe un alt Ioan Zlataust, „Gură de aur”.

Nu se cunoaște precis nici locul nici data nașterii sale, dar majoritatea cercetătorilor dau anul 1775 ca an de naștere. Din biografia sa se mai cunoaște că a funcționat ca învățător prin sate bănățene, ca de pildă la Belinț în 1794, apoi la Berecsău etc. La 3 septembrie 1805, se găsește

(Continuare în pag. 2)

„Fericit este pîntecele care te-a purtat“

Luca 11, 27

Praznicul Adormirii Maicii Domnului din 15 august, precum și cel al Nașterii Fecioarei Maria din 8 septembrie ne duc cu gândul la o întîmplare din viața Mîntuitorului Iisus Hristos, foarte semnificativă în ce privește cinstirea pe care o datorăm Maicii Domnului, dar, în același timp, plină de învățăminte pentru credincioșii de totdeauna.

Iisus-Domnul nostru se afla în plină desfășurare a activității Sale pămîntești. În una din zile, la rugămintea Apostolilor, îi învață, pe ei și pe noi toți, atocuprinzătoare rugăciune: „Tatăl nostru“, după care Mîntuitorul, în auzul mulțimii care îl asculta cu nesaț, rostește o seamă de învățături privitoare la perseverarea noastră în rugăciune, în valorificarea în bine a darurilor cu care sîntem înzestrați fiecare și în general despre împărăția lui Dumnezeu. Cucerită de aceste învățături, ca, de altfel, toți cei ce îl ascultau, „o femeie din mulțime“ — cum spune Sf. Evanghelist Luca — nu se poate stăpîni și, în auzul tuturor, exclamă inspiratele cuvinte: „Fericit este pîntecele care te-a purtat și sînul pe care l-ai supt“ (Luca 11, 27).

Aceste cuvinte constituie o primă împlinire a proorociei Maicii Domnului, rostită către Elisabeta, mama Sf. Ioan Botezătorul, prin cuvintele: „Iată, de acum mă vor ferici toate neamurile“ (Luca 1, 48). Ele reprezintă, așadar, un prim început de cinstire specială a Maicii Domnului.

Prin gura acestei femei se exprimă recunoștința mulțimii, recunoașterea obștească a mărețului act de care s-a învrednicit preacurata fecioară din Nazaretul Palestinei, recunoaștere care constituie una din primele pietre pe care se va zidi, încetul cu încetul, cultul sau cinstirea specială pe care creștinii o vor aduce Maicii Domnului.

Căci, cu adevărat, Maica Domnului merită cinstirea noastră a tuturor, pentru că din trupul ei a luat trup omenesc Cel ce a venit să îndrepte pasul greșit făcut de Adam și să lumineze negreșelnic drumul vieții noastre pămîntești, Cel ce ne-a învățat să ne iubim unii pe alții ca frați ce sîntem întreolaltă, Cel ce ne-a arătat că sîntem colaboratori ai lui Dumnezeu în desăvîrșirea acestei lumi și împreună viețuitori cu El în veacul cel ce va să fie și încă alte atîtea ziditoare adevăruri. Născătoarea de Dumnezeu este demnă de fericit, pentru că — așa cum ne spune Sf. Vasile cel Mare — prin ea „este pipăit cel nepipăit“, prin ea „se poartă în brațe Cel ce toate le poartă“, prin ea „este hrănit cu lapte Cel ce îngrijește lumea toată, hrănitorul și cîrmuitorul lumii, Dumnezeu“.

„Fericit este pîntecele care te-a purtat“ — sînt cuvinte care reprezintă în același timp un imn de cinstire, un cald, un inegalabil omagiu adus mamei în general, tuturor mamelor de totdeauna. Căci orice mamă are nelimitate și trainice motive sau temeieri să fie fericită atunci cînd dă lumii oameni binecrescuți, fericiți ai altora.

Există în lumea aceasta multe chemări, multe căi de a lucra, de a contribui la zidirea vieții, nici o chemare însă se pare că n-o întrece pe aceea a mamei.

Și într-adevăr, ce poate fi mai de valoare, mai înălțător, mai mare decît a aduce om pe lume și, mai ales, de a avea grijă ca acest om să crească drept, să devină izvor de bucurie și fericire pentru cei din jurul lui. Cu ce cumpănă, cu ce cîntar se pot cîntări bunele povețe ale mamelor noastre: „Fii cuminte, dragul mamii“, „Fii cuviincios“, „Salută pe cei mai bătrîni ca tine“, „Fii cinstit“, „Să nu cheltuiești“, „Să înveți, dragul mamii“ și încă alte multe asemenea povețe? Cu ce pot fi plătite nopțile de veghe ale mamelor noastre, zilele și anii lor de viață în care, cînd eram copii mai ales, nu le vedeam cînd dorm și cînd mîncă? Cu ce se poate asemăna dăruirea totală și dezinteresată a mamei pentru cei din jurul ei, neliniștea ei pînă cînd îi vede pe toți ai casei împăcați și pe căile cele bune?

Cu adevărat, mamă, ești așa cum spune Sf. Scriptură: „Sfeșnicul tău nu se stinge nici noaptea“, tu pui „mîna pe furcă și cu degetele apuci fusul“, tu întinzi „mîna spre cel sârman și brațul spre cel necăjit“, tu îi deschizi gura „cu înțelepciune și sfaturi pline de dragoste sînt pe limba ta“, tu veghezi „la propășirea casei și pîine, fără să lucrezi, nu mîncîci“ (Pilde 31, 18—27). De aceea, pe o astfel de mamă „feciorii vin și o fericesc, iar soțul ei o laudă“ (Pilde 31, 28).

Cu adevărat, mamă, sfîntă îți este chemarea, sfîntă îți este pilda. De aceea, cînd soarele vieții pămîntești îți apune, tu continui să trăiești nu numai în împărăția plină de lumină a Celui Preaînalt, ci și aici pe pămînt prin fiii tăi pe care te-ai străduit să-i formezi oameni adevărați, oameni de omenie. Tu continui să trăiești în mine, care-ți cinstesc amintirea vieții tale de zăbucium și dăruire, pe care ți-o vestesc urmașilor mei.

Tu continui să trăiești peste veacuri, așa cum mama Macabeilor „foarte minunată și vrednică de bună pomenire este“ (II Macabei 7, 20) pentru încurajarea fiilor ei în a păzi legea Domnului, așa cum Emilia, mama Sf. Vasile cel Mare, și Antuza, mama Sf. Ioan Gură de Aur, și Nona, mama Sf. Grigore de Nazianz, și Monica, mama Fer. Augustin, și alte mame creștine trăiesc de peste cincisprezece veacuri prin vrednicia și frumusețea fiilor lor, așa cum mama lui Coșbuc și a multor alți poeți și scriitori trăiesc prin operele fiilor lor, așa cum mama lui Ștefan cel Mare trăiește prin vitejia și pilduitoarea dragoste de țară, de dreptate și adevăr a marelui nostru voievod, așa cum Anastasia trăiește prin fiul ei, pururea pomenitul mitropolit Andrei Șaguna, el însuși elogiindu-și mama în cuvinte ca acestea: „Mamei mele îi datoriez dragostea de Dumnezeu și credința ortodoxă, drumul meu în viață și duhul de jertfă care m-a călăuzit în toată opera mea.“

Prăznuirea Nașterii Maicii Domnului ca și Adormirea sa minunată ne aduc aminte, așadar, cu deosebire de trei îndatoriri pe care le avem ca

fii ai Bisericii străbune, ca mărturisitori ai Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Asemenea femeii din mulțime, care a fericit pe Maica Domnului pe vremea cînd Iisus-Domnul era în chip văzut între noi, se cuvine să nu uităm de cinstirea pe care o datorăm mamei Sale după trup, pururea Fecioara Maria. La acest lucru ne îndeamnă și o judecată simplă și anume: Nimeni nu poate iubi pe Fiul fără să iubească și pe mamă, din care pricină în iconografia noastră ortodoxă Maica Domnului este nedespărțită de Fiul ei, Domnul nostru Iisus Hristos.

A doua îndatorire este aceea de a ne cinsti mamele, pe orice mamă, de a ne iubi, respecta și ajuta părinții, de a ne strădui să le facem cu fiece prilej o cît de mică bucurie.

A treia îndatorire este aceea ca noi, cei ce sîntem părinți, la rîndul nostru, să ne străduim să ne creștem urmașii în spiritul virtuților înaintașilor noștri, în cunoașterea și dragostea de Dumnezeu și de oameni, în dragostea de țară, de muncă, de cinstire, de adevăr, de respect față de alții, de dreptate și dragoste față de tot ceea ce înalță și dă frumusețe adevărată unei ființe omenesti.

Diacon Gh. Papuc

DIMITRIE ȚICHINDEAL

(Urmare din pag. 1)

preot și învățător în Pescărețul Mic (Becicherecul Mic). Sînt ani în care cîștigă destule cunoștințe profesionale, dar mai ales cunoaște situația românilor bănățeni, asuprași sub toate aspectele. Dimitrie Țichindeal se va ridica în apărarea limbii, religiei și drepturilor culturale și sociale ale conaționailor săi. Asupra situației din acel timp, el scria cu durere: „De voiști să ști unde e școala în sat, nu întreba pe nimeni ci du-te, vei afla nu departe de biserică, dezgădită, descoperită, cu fereștile sparte și hîrtie lipită... școala... pentru aceasta tinerimea noastră nu prea mult spor poate face într-un învățătural cel de lipsă spre buna educație“ (Virgil Vintilescu, „Dimitrie Țichindeal“, Timișoara, 1965, p. 27). La 29 iunie 1807 mai mulți fruntași români bănățeni cer Vienei să numească în fruntea școlii din Arad un director român. Astfel va fi numit primul director român al Preparandiei din Arad în persoana lui Dimitrie Țichindeal.

Îi fu dat lui Dimitrie Țichindeal de acum să se afirme deopotrivă ca bun pedagog, ca om de cultură și ca neînfricat luptător împotriva greutăților materiale și în special contra subjugării religioase și naționale la care erau supuși românii. Toți reuși reorganizarea școlii, încadrarea unor profesori iluștri și noii absolvenți ai Preparandiei arădene se vor dovedi buni luminători ai românilor bănățeni și luptători pentru drepturile lor. După ce tradusesse și adaptase... nu plagiasse, cum l-au acuzat unii — în românește: „Sfaturile înțelegerii cei sănătoase“ (Buda, 1802) și „Adunarea de lucruri moralești de folos și spre veselie“ (Buda, 1808) după Dositei Obradovici, și după ce scrisese „Epitomu sau scurte arătări pentru sfînta biserică, pentru veșmintele ei și pentru dumnezeiasca liturgie...“, prin părintele Cichindeal parohul Becicherecului Mic traduse“ (Buda, 1808), Dimitrie Țichindeal își pune pana în slujba școlii și intereselor politice românești, scriind: „Arătare despre starea acestor noao introduse școlsticești instituturi ale nației românești...“ (lucrare originală, Peșta, 1813) și apoi „Filozoficești și politicești prin fabule moralești învățături“ (1814) după scriitorul patriot sîrb Dositei Obradovici. De subliniat că ultima lucrare (Filozoficești...) e o adaptare a fabulelor sîrbe la realitățile strict românești bănățene ale începutului de veac XIX, ele devenind o armă socială de luptă în mîinile românilor care prin aceste „traduceri“ criticau vehement lucrurile retrograde, combăteau superstiții și îndemneau mai ales la ridicarea conștiinței naționale și religioase a românilor asuprași. Mai menționăm că Dimitrie Țichindeal e socotit fondator și al cărții de popularizare și al literaturii

pentru copii și tineret român (între tipărituri și: „Culegerea kilinelor povești de narav povățuitoare“ ș. c.).

Activitatea sa intensă pe tărîm religios, școlar și publicistic, nu putea fi pe placul autorităților, care îl vor destitui nu numai din postul de director, dar și cel de profesor al Preparandiei arădene la 30 mai 1814. Totuși, între 25 iunie și 15 iulie 1815 merge în audiență la împăratul Vienei ca să ceară reabilitarea sa, dar fără folos.

Revine preot în Becicherecul Mic în 1815, sat de care-l lega părinții, soția (după tradiție pe nume Persida, fiică a preotului sîrb local Nadaški (de menționat că erau doi preoți care serveau pe rînd în aceeași bisericuță de lemn, în acea vreme, unul român pentru credincioșii ortodocși români și altul sîrb pentru ortodocșii sîrbi), precum și un frate Gheorghe Țichindeal și el învățător și preot (menționat în localitatea Bulza) și tot un înflăcărat luptător român, poate și alte relații de familie. Putem bănui că și apropierea de Timișoara și posibilitatea de a ține legături cu fruntașii școlilor românești bănățene l-au făcut să se stabilească la Becicherec.

La 19 august 1817 e în spitalul din Timișoara, după tradiție otrăvit, apoi ucis cu securea. Datele ni-l arată: decedat la 20 ianuarie 1818. Locul înmormării nu se știe precis unde este; tradiția spune că ar fi fost îngropat lîngă bisericuța de atunci (lîngă actuala biserică ortodoxă sîrbă), lucru normal pentru un preot ce prin tradiție se îngropa lîngă biserică, iar după alții a fost îngropat în cimitirul ortodox român.

Ilie Chendi îi admiră limba „destul de bogată și curgătoare pentru acel timp“. Al. Lapedatu îl pune alături de Anton Pan, spunînd că aceștia „ne-au dat o limbă populară din tînutul lor“. În centrul comunei Becicherec s-a ridicat în 1934 un frumos monument comemorativ și tot atunci în cimitirul nostru o cruce memorială pe care, între altele, scrie ceea ce simțim cu toții azi și oricînd: „Urmașii (sînt) plini de mîndrie pentru marele străbun Țichindeal.“

La bicentenarul nașterii lui Dimitrie Țichindeal, urmașii săi îi aduc un binemeritat omagiu pentru pilda sa de preot și dascăl român și ortodox; sînt mîndri de înaintașul lor și mîndri de condițiile minunate, pentru care a luptat și Țichindeal, condiții în care fiii României socialiste trăiesc, muncesc, învață sau se roagă azi!

Elena-Ana Olea

Fântina lui Iacob

Iisus și-a propovăduit învățătura Sa din loc în loc, în fața unui nou și nou auditor, nu într-o formă de audiție, ci de la suflet la suflet, pentru a fi accesibil tuturor. Obișnuia Iisus forma dialogală, pentru că ascultătorul era obligat, în cazul acesta, să fie mai atent să-și bată singur capul să înțeleagă și să rețină. Esențialul urmărit era ca fiecare să devină un instrument al progresului și al fericirii umane.

Un astfel de prilej a fost convorbirea cu femeia samarineancă.

Iisus era în Ierusalim. Era așteptat să vie în mijlocul galileienilor Săi. Era așteptat să treacă prin Betania, pe la casa prietenului său Lazăr, erau nerăbdători să-l vadă intrând în Nazaret pentru a-i ieși în întâmpinare pe ulițele copilariei Sale.

Obosit de drumul lung, Iisus se opri însă la jumătatea lui, la o fântină în marginea unui sat, al cărui nume se pierdea în negura vremii. Evanghelia lui Ioan (4, 5) îi zice Sirah, probabil Sichem, de la poalele muntelui Garizim.

În partea centrală a Palestinei, nu departe de orașul de azi Nablus, la 2 km depărtare de satul Balatah, se află fântina. I se zicea Fântina lui Iacob pentru că era opera lui. Dar nu aspectul geografic, ci semnificația spirituală a fântinei constituie temeiul acestor gânduri.

Popularitatea fântinii începe cu patriarhul Iacob și sfârșește cu Iisus.

Fântina a continuat să rămână obiect de venerație și obiectiv religios, pentru toți aderenții celor trei mari religii: creștină, mozaică și mohamedană.

Ca toate monumentele memorabile din istoria spirituală a omenirii, așa și fântina este încadrată, ocrotită, într-un sfânt locaș. Azi fântina lui Iacob se află în interiorul unei biserici ortodoxe (grecești). Ajungi la ea coborând din interiorul bisericii pe câteva trepte, ca într-un fel de cavou.

În luna august 1974, noua biserică ocrotitoare a fântinii încă nu era finisată. Sfânta Scriptură spune că obosit de drumul călătoriei, Iisus ședea lângă fântină. O femeie samarineancă a venit să scoată apă și umplându-și vasele dădu să plece. Când ea se urni, Domnul zise: „Dă-mi, te rog, și mie să beau.“ Femeia mirându-se răspuse: „Cum? Tu un străin și încă de alt neam, iudeu, ceri să bei de la mine, care sînt samarineancă, pentru că iudeii nu au amestec cu samarinii?“

Prin atitudinea Sa, Iisus indică procesul de trecere de la păgânism la creștinism. A fi și a trăi în calitate de creștin înseamnă un nou comportament, o apropiere de cei din jur, prin imprimarea preocupărilor pentru ceea ce este uman.

Dialogul de la fântina lui Iacob are o semnificație și un interes deosebit pentru fixarea unei

atitudini umane în relațiile dintre oameni. Iisus vine cu o viziune nouă, care dă un aspect de permanență.

De la apă, elementul necesar vieții fizice, Iisus trece la apa spirituală, eshatologică, apă care materializează doctrina „cea vie“. Acesta este un alt aspect al convorbirii, în care Iisus stabilește adevăruri fundamentale privind fenomenul veșniciei.

O altă idee fundamentală este cea care se desprinde din răspunsul lui Iisus la întrebarea femeii: „Părinții noștri s-au închinat aici, în acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie a se închina. Care-i adevărul?“

La întrebarea pusă de femeia samarineancă s-ar părea că pe tema credinței neamurile stau în contradicție. Iisus răspunzând, zice: „Nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim. Adevărații închinători se vor închina în duh și adevăr, că duh e Dumnezeu...“

Din impasul în care se găsește samarineanca reiese un fapt vrednic de relevare.

Temeiuri ale învățaturii noastre de credință

Ierarhia bisericească: Episcopii, preoții, și diaconii

— „Și a chemat la sine pe ucenicii săi și a ales din ei doisprezece, pe care i-a numit Apostoli“ (Luca 6, 13).

— „Și a chemat pe cei doisprezece ucenici ai săi, le-a dat putere și stăpînire peste toți demonii și să vindece bolile. Și i-a trimis să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe cei bolnavi“ (Luca 9, 1—2).

— „Nu voi m-ați ales pe mine, ci eu v-am ales pe voi și v-am rînduit să mergeți și roadă să aduceți și roadă voastră să rămîna“ (Ioan 15, 16).

— „Iată, eu trimit peste voi făgăduința Tatălui meu; voi însă ședeți în cetate, pînă ce vă veți îmbrăca cu putere de sus“ (Luca 24, 49).

— „Și cu ei petrecînd, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte făgăduința Tatălui, pe care ați auzit-o de la mine: că Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duhul Sfînt, nu mult după aceste zile“ (F. Ap. 1, 4—5).

— „Și apropiindu-se Iisus, le-a vorbit lor, zicînd: Datu-mi-s-a toată puterea, în cer și pe pămînt. Drept aceea, mergînd, învățați toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh, învățîndu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă“ (Matei 28, 18—19).

— „Precum m-a trimis pe mine Tatăl, vă trimit și eu pe voi. Și zicînd acestea a suflat asupra lor și le-a zis: luați Duh Sfînt; cărora veți ierta păcatele le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute“ (Ioan 20, 21—23; Matei 18, 18).

— „Cel ce vă ascultă pe voi pe mine mă ascultă și cel ce se leapădă de voi se leapădă de mine, iar cel ce se leapădă pe mine se leapădă de Cel ce m-a trimis pe mine“ (Luca 10, 16).

— „Nimeni nu-și ia singur cîntea aceasta, ci dacă este chemat de Dumnezeu după cum și Aaron“ (Evr. 5, 4).

— „Și pe unii i-a pus Dumnezeu, în Biserică, întii apostoli; al doilea prooroci, al treilea învățători; ... oare toți sînt apostoli? Oare toți sînt prooroci? Oare toți învățători?“ (I Cor. 12, 28—29).

— „Te îndemn să-ți aprins harul lui Dumnezeu, cel ce este în tine, prin punerea mîinilor mele“ (II Tim. 1, 6).

— „Nu fi nepăsător față de harul care este întru tine, care ți s-a dat prin proorocie, cu punerea mîinilor preoției“ (I Tim. 4, 14).

— „Pentru aceasta te-am lăsat în Creta, ca să îndreptezi cele ce mai lipsesc și să așezi preoți prin cetăți, precum ți-am rînduit“ (Tit 1, 5).

— „Drept aceea, luați aminte de voi înșivă și de toată turma, întru care Duhul Sfînt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu, pe care a cîștigat-o cu însuși sîngele Său“ (F. Ap. 20, 28).

— „Și hirotonîndu-le preoți în fiecare Biserică, rugîndu-se cu postiri, i-au încredințat pe ei Domnului în care crezuseră“ (F. Ap. 14, 23).

— „Atunci, postind și rugîndu-se și-au pus mîinile peste ei și i-au lăsat să plece“ (F. Ap. 13, 3).

— „Și trimițînd din Milet la Efes, a chemat la sine pe preoții Bisericii“ (F. Ap. 20, 17).

— „Iar a doua zi Pavel a mers cu noi la Iacob și au venit toți preoții“ (F. Ap. 21, 18).

Prin sîrguință și interes ea reușise să-și asume credința care circula în tradiția poporului ei. „Noi știm că vine Mesia, care se cheamă Hristos; cînd va veni, Acela ne va vesti nouă toate“ (Ioan 4, 25).

Răspunsul acesta constituie marea originalitate a femeii. Ea aduce o nouă idee despre religie, care trebuie să fie un mijloc de perfecționare. „Ne va spune nouă toate...“ Egoismul și naționalismul fariseic îngust se vor elimina din preocupările semenilor.

Femeia simte conflictul dintre oameni și orînduirile care apasă. Ea devine expresia unei evoluări necesare, pe care o mărturisește în vorbele: „Ne va spune toate“, adică fără limitare la anumite probleme. Deci: O nouă formă de adorare și interesul pentru starea de fericire.

Convorbirea lui Iisus cu samarineanca conține, implicit, și ideea că Hristos, pe care ea și cu ai săi îl așteaptă, e chemat să propovăduiască buna înțelegere între oameni și pacea între popoare.

Iată doar cîteva aspecte din desaga de aur a învățăturilor sfînte pe care le conține acest capitol biblic.

Nicolae Neaga

† Prot. ic. st. Victor Corpadea

După o scurtă și grea suferință, în 5 aprilie 1975 a decedat prot. ic. st. V. Corpadea, din parohia Lupeni II, jud. Hunedoara.

Fiu de miner, Pr. V. Corpadea s-a născut la Petrila-Petroșani, în 23 ianuarie 1918. Absolvent al liceului din Petroșani și al Academiei Teologice din Arad, și-a luat diploma de licențiat în Teologie la Sibiu.

Căsătorit cu Ecaterina Nandra din Băiești-Hunedoara (răposată acum 4 ani), tînărul preot și-a început activitatea în parohia Roșia Nouă, jud. Arad (25 martie 1941), trecînd apoi la parohia Bodrogul Nou-Arad. Revenit în cadrul Mitropoliei Ardealului, la parohia Fizești-Hunedoara (1946), își continuă — din 1948 — sfînta slujire în orașul Lupeni.

Pentru meritele sale deosebite a fost distins în 1950 cu titlul de protopeop onorar, iar în 1964 cu cel de iconom stavrofor.

Plin de jertfelnicie, dragoste și osîrdie, model de viață familială, respectuos și înțelegător față de colegi, priceput gospodar, bun liturghisitor și predicator talentat, răposatul a manifestat o sinceră atitudine ecumenistă în relațiile cu celelalte culte din parohie.

A fost prohodit în 7 aprilie a. c. de un sobor de preoți, condus de P. C. Consilier Eparhial Pr. Emil Roman (Arad). Spre locul de veci, adormitul întru Domnul a fost însoțit de numeroși credincioși, de toate confesiunile, dovadă vie a sentimentelor de recunoștință și dragoste ale tuturor celor care l-au cunoscut.

Dumnezeu să-i dăruiască veșnică odihnă!

M. Munteanu